RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

Năm thứ mười một — Số 1105 — 1925 — GIÁ 6 XU — Mỗi số 6 xu — Ngày thứ SÁU 27 JUILLET 1923

Trung Bắc Tân Văn

DEPOT LEGAL INDOCHINE
N° 1140
N° 1140

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

Một năm.	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00
Các làng và Các công-sở	»	8 . 00	8 . 00	8 . 00	9 . 00	»
Sáu tháng.	3 . 00	3 . 50	3 . 25	3 . 25	3 . 30	6 . 00
Ba tháng.	1 . 80	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00
Một tháng.	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent des 1er et des 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Thế nào là ái-tình thực

II

Trong một bài trước, kỳ-giả đã nói hai tiếng « ái-tình » ở trong xã-hội ta bây giờ không thể ngăn cản người ta không biết đến, không nghĩ đến và không nói đến nữa; hai tiếng ấy mà biết được cho đúng, nghĩ được cho chín, nói được cho rành thì giúp thêm được cái hạnh-phúc cho đời người như lắm cuộc ái-tình của gái tốt trai lành bên Âu Mỹ; nhưng nếu biết không đúng, nghĩ không chín, nói không rành thì chẳng những không giúp thêm được cái hạnh-phúc cho đời người tí gì, mà cứ chứng ngay ở cái hiện-trọng trong xã-hội ta ngày nay, có lẽ lại vì hiểu lầm, vì dùng bậy hai tiếng ấy mà đến nỗi diễn ra lắm cái bi-kịch, hí-kịch đáng thương đáng giận trong đời người; vậy cái điều ta đáng nên chú ý nhất bây giờ là cần phải cho bọn thanh niên nam nữ mình đối với hai cái tiếng mới ấy lắm sao biết cho được đúng, nghĩ cho được chín, nói cho được rành thì may ra mới có thể tránh khỏi những cái bi-kịch, hí-kịch xảy ra trong cuộc ái-tình vợ mà cầu được cái hạnh-phúc trong cuộc ái-tình chân-chính.

Trước khi giải thế nào là cái cuộc ái-tình chân-chính, ta phải xét rõ hết những cái cuộc ái tình giả mà người đời hoặc vì nhầm-hiểm, hoặc vì khờ dại, thường hiểu lầm, thường dùng bậy hai cái tiếng rất cao thượng, rất quí báu là hai tiếng ái-tình đó để làm cái mặt nạ cho sự nhầm hiểm, làm cái mục tiêu cho sự khờ dại của mình.

Những cái cuộc ái-tình giả như thế kể ra thì thiên tình vạn quái, lý-vị-vong-lượng, không biết nào cho cùng, phải có cái gương soi ngụy mới thấu hết được, có cái vạc đúc gian mới thu hết được, nhưng tóm lại thì cũng không ngoài mấy cái tâm-lý ác liệt như sau này:

1° *Cái cuộc ái-tình bởi tiền tài mà toát-hợp.* — Người thật có ái-tình với nhau thì không luận gì đến tiền tài, dù đến nghèo xơ nghèo xác, bồn vách nhà trần như ông Tư-mã-tương-Như lúc gặp nàng Trác-văn-Quân mà chàng cất rượu, thiếp nhóm lò, một khúc cầu hoàng, tiếng đàn xướng họa, cũng êm-đềm vui vẻ, quên cả nỗi vất vả nhọc-nhằn, như thế mới là cái ái-tình chân-chính; chứ nếu vì tiền tài mà có cái cuộc ái-tình, tuy non non nước nước, ân ái khơi chừng đến đâu mà trong tâm mục vẫn còn có cái tủi sắt hay cái hầu-bao, cái ái-tình vẫn không khỏi theo nó mà có khi nặng nhẹ; cái tủi sắt đó mà cứ thường đầy, cái hầu bao đó mà cứ thường chặt thì nguồn ân bể ái cũng thường giữ được lại-láng chứa chan; nhưng nếu có một ngày kia cái tủi sắt đó thấy với không, cái hầu-bao đó thấy rỗng tuếch thì dù sao còn giữ được cho khỏi vàng phai đá nát, phụng rã loan chia, như thế gọi là ái-tình với cái bám vào người chớ không có chút ái-tình gì với người cả.

2° *Cái cuộc ái-tình bởi nhan sắc mà ham mê,* — Người thật có ái-tình với nhau thì không luận gì đến nhan-sắc, dù đến xấu hoắch xấu hoác, mặt mày thô bắc như nàng Mạnh Quang lúc gặp ông Hương-Hồng mà trọng vì đức, yêu vì hạnh, tế mi cử án, chén rượu tạc thù, cũng đầm thắm thiết tha, thật lấy làm xứng đôi vừa lứa, như thế mới là cái ái-tình chân-chính; chứ nếu vì nhan-sắc mới có cái cuộc ái-tình, tuy trúc trúc mai mai, tình duyên gắn bó đến đậu mà trong mơ tưởng vẫn chỉ tại cái bộ mã tốt hay cái màu hồ tươi, cái ái-tình vẫn không khỏi theo nó mà có khi mận lạt; cái bộ mã đó mà cứ thường được tốt, cái màu hồ đó mà cứ thường được tươi thì nghĩa nọ tình kia cũng thường giữ được chu-toàn âu yếm; nhưng nếu có một ngày kia cái bộ mã đó đã thấy tả-tơi, cái màu hồ đó đã thấy phai lạt thì đó sao còn giữ được cho khỏi ong chường bướm chán, trăng tàn hoa sầu, như thế gọi là ái-tình với cái vỏ bên ngoài, chớ không có chút ái-tình gì tự bên trong cả.

3° *Cái cuộc ái-tình hoặc vì danh-giá hão, hoặc vì quyền thế choáng, hoặc vì môn phiệt rườm mà ao ước thèm thuồng.* — Người ta thật có ái tình với nhau thì không luận gì đến danh-giá, đến quyền-thế, đến môn-phiệt, dù đến thân thế bấu hàn, một giải khô một, một ngọn cần câu như ông Chử-đồng-tử lúc gặp bà chúa Tiên dung, mà duyên tài sắc, nghĩa tao phùng, trướng phủ màn vây, một thuyền dân sáo, cũng yêu vì kính lễ, quên cả là người lam-lũ khó khăn, như thế mới là cái ái-tình chân-chính; chứ nếu vì danh giá, vì quyền thế, vì môn-phiệt mới có cái cuộc ái-tình thì dù kim cải nặng lời, sắt cầm hòa hợp đến đâu mà cái lòng vàng đá có thể xiêu về cái danh-giá hão, cái quyền thế choáng, cái môn-phiệt rườm kia chớ không có chút ái-tình gì với nhau cả.

Ngoài ba cái tâm-lý ác-liệt ấy lại còn lắm kẻ trẻ người non dạ, bị khêu gợi vì phấn son trang điểm, bị phỉnh-phờ vì mật-ngữ cam-ngôn, vì ăn ở suồng-sã mà bê-tha, vì dâm-dục nhất thời mà cám dỗ, nói tóm lại là những cuộc ái-tình mà không gốc bởi đức-hạnh, bởi tâm-chí, bởi tinh-thần khế-hợp mà gây nên thì đều là ái-tình giả hết. Có xét hết được những cái cuộc ái-tình giả như thế thì mới mong có cái ái-tình chân-chính được. Trong một bài sau sẽ xin nói về cái ái-tình chân-chính.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris ngày 25 Juillet 1923

Một vị nữ hoàng-thân nước Đức bị án giam

Leipzig. — Nữ hoàng-thân Hohenlohe đồng đảng với Ebrardt bị án giam sáu tháng.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 26 Juillet 1923

Lễ giao hội tình cho đại-tướng Dégoutte

Tại Dusseldorf, M. Mayniot, thượng-thư bộ Chiến-tranh đã giao độ nhất hạng Bắc-đẩu bội-tinh cho đại tướng Dégoutte, thống đốc các đạo trú-binh, quan Thượng-thư có nói: Tướng-quân càng quân lính của tướng-quân thực có công với tổ quốc. Tướng quân đã làm cho thế giới biết rằng nước Pháp mà hùng cường và muốn giữ gìn cho những lời cam-đoan với minh phải thi hành cho đúng, nước Pháp chỉ dùng võ-lực để bênh vực cho minh mà thôi. chứ nước Pháp không có dùng cái cách bạo động, cách tàn ngược, như cái cách quân lính nước Đức dùng với dân nước Pháp và nước Bỉ trong lúc không có cách chi mà tự bộ vệ lấy mình. Tướng-quân đã xử ra về mọi nhà tướng-tá nước Pháp và quân lính của tướng-quân cũng xử ra về quân lính nước Pháp. Nước Pháp xin cảm tạ tướng-quân, Nước Pháp lấy làm bàn hạnh về tướng-quân, và chánh-phủ tin cậy ở tướng-quân và quân lính của tướng-quân.

Nước Anh và nước Bỉ

Sáng hôm thứ tư, quan Poincaré hội nghị với quan đại sứ nước Bỉ tại bộ Ngoại-giao để xét bức thư của nước Anh định phúc lại nước Đức.

Tiền tệ của nước Đức

Trong tuần lễ mới rồi nhà Ngân-hàng nước Đức mới phải bán 50 triệu marks ở tại Londres và New-York, Từ ngày nước Đức nộp các trái đơn cho nước Bỉ, lần nào là lần đầu nhà ngân hàng lấy phải bán kim-tệ đi vậy. Số tiền lấy tính ra bằng một phần mười trong số lưu trữ của nhà ngân-hàng lấy. Song số tiền lấy mới được 3 hay 5 phần trăm số tiền tệ của người ta hỏi mua mà thôi.

Giá thực-phẩm ở nước Đức

Giá lúa mì của nước Đức cao hơn giá lúa thiên-hạ là 50%. Các thực-phẩm khác cũng vậy.

Nước Pháp tại Maroc

Linh Pháp chinh phục ở Taza đã chiếm được nhiều xã.

Cuộc hòa Đông-âu

Nhân dịp kỳ hòa-nghị, thành Constantinople có kẻo cờ, nhân dân bày trò vui vẻ: Mustapha Kémal có gởi một bức điện tín mừng Ismet pacha, tổng trưởng phái bộ nước Thổ tại cuộc giảng hòa Đông-âu.

Việc đất Syrie

Các báo ở thành Beyrouth có thuật lại những công việc đại-tướng Veygand, tổng-ủy-viên của nước Pháp mở mang cho thành ấy. Các báo lại nói rằng nhờ ngài mà trong nhiều miền thuộc về đất Liban là chỗ mấy tháng trước cướp giặc đã đột, nay đã được yên ổn như thường.

Mấy bọn cướp hung tợn đã phải bắt và xử tử, nhất là mấy đứa trước đây có khiêu chiến với quân lính bộ-vệ cho quan tổng-ủy-viên nước Anh tại Palestine, nên dân sự không phải lo sợ gì nữa.

NHÀN ĐÀM

Có yêu-tinh thật

Gần nay, các nơi cỏ đồn đại xa gần xôn xao khắp chợ thì quê, chỗ nào cũng thấy nói yêu-tinh ! người thì nói tinh ở làng này, người thì nói tinh ra phố kia; chỗ thì đồn gặp tinh đi tàu, chỗ thì đồn tinh ẩn thịt người, chuyện nhỏ chuyện to, hết yêu lại tinh ! . . . Nàng tòng-chi là đi bu-truyền tin cả. Này ! Trinh-tường là triệu tượng-hưng, yêu-nghiệt là triệu tượng-vong, một lời loạn-ngôn, lòng người mê-hoặc ! Hèn các nhà báo cũng đã phải tìm lời bài-giải những chuyện yêu-quái ấy, khai-đạo cho dân khỏi mê-hoặc. Nhưng yêu nào thấy đâu ! tinh nào thấy đâu ! Chỉ thấy đời bây giờ ai cũng nói ; người ở liền với ma ! một phần người là mười phần ma ! Thử nghĩ mà xem, thật là thiên qui bách quái ! Nào buôn bán thì lừa lọc nhau ! Nào bàn bạc thì phản trắc nhau ! vì tham cái vành lai bạc mà dìm con người ta xuống hồ ! vì ghen nhau nhà-tinh, mà giết nhau bằng dao quai quả đắm ! Thậm chí em giết anh, con phản cha, vợ chồng đâm chém nhau trong nhà sâm ! Lại còn những kẻ bày mưu để cầu danh lợi ; dẫu súng vào nhà người ta, rồi đi cáo tổ lập công ! cho bạn cái áo khăn bằng ngự-tích ở trong, để rồi đi báo lấy thưởng ! Thậm chí có kẻ làm cha mẹ dân, một chốc một lát mà đang tay sát lục dân sâu, bảy mạng lương-dân vô tội ! ... Những chuyện ấy thật đã chan-chan ở trong lòa ăn, nhan nhản ở trên báo-chương mà ta ôi tai rác mắt ở trong hằng ngày cả ! Thế thì yêu gì bằng yêu « người đã thành ấy ! tinh nào bằng tinh « đầu rắn mình người » ấy ! Này la-sát, này dạ-thoa, này lam-danh, này cửu-vĩ-qui, cũng không dễ-lợn bằng ! Cũng không độc ác bằng ! Thế mới biết sự yêu-tinh giả, không bằng sự yêu-tinh thật ! Xin mong rằng : có những bậc phù-thủy cao tay, tẩu lại đức thánh Gióng Phù-đổng thiên-vương ! tẩu lại đức thánh Trần-Hưng-Đạo đại-vương ngồi sai thiên-thiên lực-sĩ, vạn vạn hàng binh, ông cầm cờ xanh, ông cầm cờ đỏ, vào trong ngõ, hỏi rõ từng tên, đón đường triệt-hộ, bắt hết những giống yêu-tinh thật ấy ! Cấp cấp như luật-lệnh !

H. T. H.

VĂN UYỂN

Cảm hứng

Trước mái trăng chênh gió thổi phèo,
Sự đời càng nghĩ lại buồn teo !
Tri-âm, đâu tá mà than thở ?
Một khối a-tình nặng đá đeo.

Nợ

Nợ nần vương-vít bấy lâu nay,
Vạn khất đôi con nghĩ cũng cay ;
Ước được bao giờ giàu tứ triệu,
Quyết đem cho khắp thế-gian vay.

Phó-nham, Ng đay-Tiến.

Bài ca Y-xuyên

(Vô danh)

Khoa tay xưa cái oanh vàng,
Làm chi nỏ miệng hót vang trên ngành.
Hót chi cho thiếp dật mình,
Chiêm bao khôn tới được thành Liên-tây.

Khuê oán

(của ông Trương-cửu-Linh)

Từ khi chàng bước chân ra,
Tơ uyên biếng gột kim-thoa ngại hàn,
Thân em như bóng giăng tròn,
Đêm đêm phách ngọc bao mòn vì ai.

Xuân tứ

(của ông Lý-Bạch)

Cỏ yên ai nhuộm màu xanh,
Dâu Tần lá tả mấy cành đua tươi.
Vẳng nhà trông nhớ khôn nguôi,
Thiếp nay ruột đứt mấy hồi vì đâu.
Gió xuân vốn chẳng quen nhau,
Vẫn vơ sao lỗng lọt vào màn the.

Tiết-phụ ngâm

(của ông Trương-Tịch)

Biết mình là gái có chồng,
Cẩm lòng dan díu với nhau,
Vạch tràng-giáo đỏ buộc vào làm duyên.
Nhà em Thượng-yên kẻ bến,
Chồng em chấp kích trong đền Quang-minh.
Lòng ai đã vì dành dành.
Theo chồng phải giữ tử sinh một niềm.
Giá chăn giọt lệ khôn cầm,
Tiếc sao không gặp ngày em chửa chồng.

Thuật hoài

(của ông Đỗ-Phủ)

Tìm xuân xuân đã muộn rồi,
Tại mình chậm trễ trách giời được sao.
Gió đông thổi nhạt màu đào,
Lá xanh rợp bóng quả đeo trĩu cành.

Xuân nhật túy khởi ngôn chi

(của ông Lý Bạch)

Ở đời như giấc chiêm bao,
Việc gì mà phải lao đao cả đời.
Vậy nên say trọn ngày giời,
Say rồi ngã, ngã kê nơi cột ngoài.
Trước sân sực mở mắt coi,
Chim gì dìu dịt gheo người dưới hoa.
Hỏi mà xem mới biết ra,
Ngày xuân hót giỏ chim là chim oanh.
Lòng xuân thổn thức không đành,
Thưởng xuân lại nhắc chén quỳnh làm vui.
Chờ giăng hát mấy cân chơi,
Hát vừa hết khúc đã người mảnh tình.

Nguyễn-bá-Cang dịch

Khoa-học đối với đời người

(Tiếp theo)

Ích-lợi và kết-quả của khoa-học. — *Về vật-chất* — Người phải ăn uống mới nuôi nổi cái sống ; chưng nếu ngu-si dẫn độn như các loài khác, không biết chế hóa, được sao hay vậy thì sao gọi được là chúa muôn vật. Vì như loài ăn cỏ, chỉ biết có một thứ cỏ là đồ thực-phẩm ; loài ăn thịt, ngoài thịt ra thì không biết nuôi thân bằng thứ gì nữa. Như loài cầm loài thú, biết đào hang làm ổ để trú thân cũng chẳng qua con tạo phó cho cái bản-năng, cái linh-tính tự nhiên ; đào huyệt làm ổ chỉ biết có một cách đào huyệt làm ổ, ngoài giả không còn biết gì nữa. Còn người ta thì khác hẳn, thoạt kỳ-thủy hành-động đo ở linh-tính, rồi sau lấy tư-tưởng ra để xét-đoán mà phát minh ra cái kia cái nọ. Vì lẽ ấy mà nay, người ta có khoa-học tự khi mới ra đời mà loài cầm-thú đến nay cũng không có vậy.

Trước hết ở hang ở hố, sau nhờ có khoa-học mới lập ra nhà cửa đình cư. Đương ở hang hốc mà lập được nhà cửa, tức là tiến một bước trong trường khoa-học rồi. Trình-độ càng cao, trí-tự tất muốn mở mang rộng rãi ; nhà cửa thấp hẹp không lấy gì làm khoái, mới sinh ra xây dựng lâu-đài, làm nên cửa cao nhà rộng. Trước kia ăn sống nuốt tươi, khoác da mặc lá, về sau nhờ có khoa-học mới biết nướng biết xào, biết dệt vải nọ xỏ kia. Nhưng ăn thế cũng chưa lấy gì làm khoái-chá, mặc như vậy cũng chưa vừa lòng ; nào là chế ra món này món nọ, dệt ra thứ này thứ nọ cần cho thân được khoái-lạc, được sung-sướng. Người ta tỉ như cái cây có bốn phần tốt thì cây mới xanh tươi mà không cần-cọc ; cái máy có năng lau chùi, được thứ than tốt, mới lâu hư hỏng mà hoạt-động một cách mạnh mẽ được. Đến khi cây rầu máy hỏng, lại phải lo phương bổ-cứu. Thân thể cũng có lúc long rời lở đất, tất phải cần đến khoa-học để tìm thuốc này chế thuốc nọ, tìm phương cứu chữa cho toàn sinh mệnh. Trong các công-ăn việc làm, có khoa-học mới có máy-móc để đỡ sự khó-nhọc cho ta ; có khoa-học ta mới biết được những sự phòng-ngừa mà tránh gió. Kẻ nông-phu dầm mưa dãi nắng, dưới bầu trời trên lửa nóng, mồ hôi nước mắt, công lưng chảy cật : lao khổ như vậy có khác chi thân trâu thân ngựa. Ngày nay trong các nước văn-minh, khoa-học tiến bộ, nhờ có máy móc thay khó nhọc cho người, kẻ lao động cũng được thảnh-thơi đôi chút. Ấy cũng vì cần lao khổ từ quá sức mình, nên đường sinh hoạt mỗi ngày mỗi kém, số sinh sản cũng rất dần. Lại còn bao nhiêu sinh linh mắc phải những bệnh kỳ quặc hiểm nghèo, trông thấy ai chẳng động lòng thương xót, ngao ngán thay cho tinh cảnh nhân loại ; may nhờ có các bậc anh-tài chịu lao tâm khổ tứ trong trường khoa-học để tìm tòi ra thuốc thần phép thánh mà tế-độ cứu người trầm luân. Nói tóm lại, thân-thể được khỏe mạnh, sống khỏi phải tồi-tàn, chết không đến nỗi khốn nạn, biết sự ngày-hèm mà phòng, trông thấy sự hiểm nghèo mà tránh, đều nhờ có khoa-học. Ta thấy biết bao nhiêu kẻ vì sự ngu dốt nên cái chết đến nơi còn không biết, đem thân vào nơi nguy hiểm cũng không hay ; chết mà chết một cách rất oan uổng, chịu đau đớn mà thật đau đớn vì một sự không đáng. Nhờ có khoa-học chỉ được dẫn lối, người ta mới tránh được tai nạn mà bảo-tồn lấy thân-thể vậy.

Khoái-lạc về tinh-thần. — Ở đời mất ai chẳng ưa nhìn cái đẹp. Đẹp chia ra nhiều về, tùy thích lòng người, khác gỗ, tàu lá, mảnh sắt bỏ không thời chẳng ai màng tới. Nay dụng khoa-học mà chế hóa tạo-thành, xếu thành ra đẹp, vô-dụng trở nên hữu-dụng ; khác gỗ, tàu lá mà trở nên những đồ mỹ thuật vô-giá. Chỉ có vôi, đất, sắt, gỗ và đá, nhờ có tay nhà-nghệ gây dựng nên lâu đài nguy-nga tráng lệ, đáng so sánh với bậc tiên cảnh phật. Cũng một hòn đá viên đất mà nặn tạo lên cho người ta phải kinh phải sợ ; một ngòi bút vẽ với trên mảnh giấy trắng, có thể thu nhập cả linh hồn tư-tưởng người mà đưa vào một thế-giới hữu-vô. Ta thử xem khoa-học có một cái máy-ảnh ghê gớm là dường nào ! Khoa-học trực-tiếp với linh-hồn mà cảm-hóa ta một cách rất nhanh chóng ; khoa-học có thể làm cho ta phải mất tay cầm chân theo vào nơi ấy, khoa-học làm cho ta đáng buồn đáng vui, đáng cười thành ra khác ; người này hóa ra người khác, thay tâm đổi tính người như không vậy. Đối với tâm-hồn, khoa-học là một vị thuốc mê rất thần-diệu ; đối với tinh-thần mỹ-thuật, khoa-học tức là một vị thần Mi-ne (Minerve) rất thần thông. Tai ta nghe những giọng hát hay như chim kêu vượn hót, những giọng uyển liễng kèn véo von như tiếng bọc trong trời, tiếng gió ngâm sang ; khi não-nùng như tiếng người nói trong giấc ; ấy cũng phải là nhờ có khoa-học mới mua được sẵn thụ được vui đó ra ! Rất lại, một ay khoa-học có thể gây dựng lên cõi thế-giới này, làm cho thế-giới này trở tới sinh-hoa kỳ-quả, thành ra một nơi cực-lạc mai sau.

(Còn nữa) Ng văn-Long

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tại-Quyền nữ-sĩ

Đề mục : Vịnh Văn-miếu Hà-nội. — Đã có một câu phá : « *Nghìn năm văn vật Thăng long* » xin nối thêm 7 câu nữa cho thành bài thơ.

Giải thưởng của Ngô-nương : Kính biếu một thứ trong văn phòng tứ-bảo như quản bút, lọ mực, hoặc cái chặn giấy bằng bạc, v. v. đáng giá 10 đồng. Trong các báo quốc-văn như *Nam-phong, Hữu-thanh, Trung-bắc, Thực-nghiệp, Khai-hóa* hễ người trúng-giải thích thứ báo nào thì xin kính biếu trong 10 năm.

Giải thưởng thêm của bản-quán : Ngài nào có thơ đăng ở bản-báo mà giật được giải thưởng của Ngô nương thì bản-quán xin kính-tặng thêm một bộ *Đông-dương tạp-chí* toàn tập và các thứ sách khác của bản-quán ấn-hành như Ngự lâm-pháo-thủ, Nam-sử yếu-lược. Mai-nương-lệ-sử, Thuyền-tình bề-ái và Tái-sinh-duyên, v. v. cả thảy đáng giá là 60 đồng.

Thơ thi

CXI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn-miếu xưa nay vẫn bái sùng.
Cửa mở tam-quan từ thuở Lý,
Tường xây chín đợt ngất non Nùng.
[illegible]
Sân thành đua chen sẽ trác tổng.
Quốc-tế dân thờ Nam với Bắc,
Bực thầy thiên-hạ nhất nho-phong.

Gia-tấm, Phạm-trọng-Hoài

CXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn miếu còn đây đạo chẳng cùng,
Chửa rạng mụn bồi đền tế-tự,
Dân lành lũ bước bực nho-phong.
Di-luân nhờ có lời khen thánh,
Phong hóa càng xinh giống Lạc-hồng,
Trùm khắp Á-đông công-đức cả,
Muôn đời truyền nối lửa hương chung.

Lâm-thị-Duyệt
Fille de M. Lâm-tấn-Đức
Conseiller Bà-tiên (Nam-kỳ)

CXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cung miếu y nhiên cõi Lạc hồng.
Đôi cột cương thường nghề đứng vững,
Một hồ lưu-thủy cả đua vùng.
Hạnh cười học-giới tô màu thắm,
Sen hồng tân-trào giải nhị hồng.
Văn-hiến lạ cho quang-cảnh ấy,
Kia sông Nhị thấy nọ non Nùng.

Trần-sinh-Trâu
Rue du Văn-trường, Thanh-hóa

CXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu-mạo tôn nghiêm cảnh lạ lùng.
Muôn nhận tường cơ đàn hạnh-giáo,
Mấy hàng danh trọng bằng nho-phong.
Lân vân Giang, Hán tuôn sông Nhị,
Ngọn bút Ni-sơn sánh núi Nùng.
Gió Mỹ mưa Âu từng thoảng tới,
Hoa còn nhị thắm suốt còn trong.

Chu-đình-Thiện
Rue Văn-trường, Thanh-hóa

CXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Muôn trượng cung tường ngửa mặt trông.
Cửa Khổng cao kiên xương nắng giải,
Rừng nho chiêm ngưỡng khói hương sùng.
Kìa dòng Thù Tứ in sông Nhị,
Nọ khối sơn chung vững núi Nùng.
Trải mấy xuân thu từ Lý trước,
Ngưng-ngưng vẫn đứng giữa trời đông.

Đỗ-trọng-Lai
26, Rue Pavie — Hanoi

CXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thánh ai trông cũng nức lòng.
Rực-rỡ cung tường từ thuở Lý,
Thơm tho hương khói khắp non Nùng.
Sao Khuê sáng lồ miền đông Lỗ.
Bể học tràn sang chốn Lạc hồng.
Trải mấy tang thương còn sót đó,
Vững bền kỉ cổ thợ trời không ?

Vũ-cao-Trác
Hoàng-mai, Hà-đông

CXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Từ Lý xây nền thánh giáo chung.
Bia cổ đội phen sương tuyết đượm,
Muôn già mặc sức gió mưa rung.
Đểương thuở trước công còn tạc.
Bảo-hộ ngày nay đạo vẫn sùng.
Đó cũ đời xa thành cũ phẳng,
Cung tường nếp mãi với non sông.

Nguyễn-thị Nga
Hoàng-mai, Hà-đông

CXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-thánh là nơi miếu mạo chung.
Sáng bể Tây-Âu tràn đã khắp,
Cột tường Đông-Lỗ vững khôn rung.
Gác son bia đá nay còn đó.
Thành Lý cung Lê trước đã không.
Vật đổi sao dời bao xiết kể,
Mà đây nho giáo vẫn tôn sùng.

Ng thụy-Yuân
Hoàng-mai, Hà-đông

CXIX

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long.
Trụ giám tôn nghiêm kính ngửa trông.
Đèn Khải che sau cây cỗ rợp,
Gác Khuê rạng trước bóng gương sông.
Kỷ lâm nhà ngọc còn in vẻ, lồng.
Rùa đá dáng bia trải chép công.
Từ Lý đến nay bền dấu cũ,
Nhị Hàng bày cảnh sắn non sông.

Bùi-thọ-Vân
Huyện Yên-mô, Ninh-bình

CXX

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu mạo xây lên biết mấy trùng.
Chín tầm trang nghiêm thờ đức Khổng,
Muôn thu hương khói ngát trời đông.
Bao phen mưa gió dòng sông Nhị,
Một mối di-luân vững núi Nùng.
Còn nước còn non còn miếu mạo,
Còn ta theo mãi nếp nho phong.

Thanh-Hương (Phú-thọ)

VIỆC HANOI

Giá báo. — Kể từ ngày 27 Juillet 1923, giá báo ở kho Nhà nước định là 8 $ 50.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 27 Juillet 1923,* — 3 ½ 57.15. — 4 ½ 1918 61.65. — 5 ½ 1915-1916 75.10 — 5 ½ 1920 90.40. — 6 ½ 1920 87.90.

Tin tàu. — Tàu *Lieutenant de Latour* khởi hành ở La Pallice ngày 25 Juillet, đi Marseille.

Quan quyền Toàn-quyền từ biệt Bắc-kỳ. — Quan quyền Toàn-quyền vừa đạt giấy từ giã các quan mandarin và phủ Toàn-quyền. Đến sáng 28 Juillet ngài sẽ đi chuyến xe lửa riêng xuống Haiphong, ở đây khởi hành lúc 7 giờ 58 phút. Chuyến xe ấy sẽ chạy thẳng đến Sàn-kho, rồi ngài đáp tàu *Min* vô Saigon.

Sau khi bàn giao công-việc phủ Toàn-quyền với quan Merlin thì ngày 12 Août ngài sẽ xuống tàu *Angkor* về qui quốc.

Ở Sàn-kho Haiphong hiện đương xếp đặt một cái phòng khách lớn để nghênh tiếp quan Toàn-quyền.

Những lời chúc quan Toàn-quyền Baudoin. — Quan quyền Toàn-quyền Baudoin có tiếp được các công hội trong phòng Thương-mại Hanoi, Haiphong và phòng Canh-nông Trung-kỳ và phía Bắc Trung-kỳ những thư từ gởi đến cảm tạ ngài đã có lòng ân cần đến công việc các hội ký và chúc ngài vượt bể về Đại-pháp được bình yên.

Bữa tiệc từ giã của quan Toàn-quyền. — Tối hôm qua, quan quyền Toàn-quyền và Baudoin phu-nhân có mở tiệc thiết các quan đại biểu tại qui-phủ. Các quan và các qui phu-nhân đến dự đông lắm. Hôm qua tiết trời lại đỡ nóng hơn mọi ngày, cho nên sau bữa tiệc, các ngài còn ở lại hồi lâu đàm đạo rất vui-vẻ, ai nấy đều tỏ ý luyến-ái đối với quan Toàn-quyền và qui phu-nhân.

Việc lấp vững tượng để dựng đài Kỷ-niệm chiến-sĩ trận vong. — Trong kỳ hội-đồng ngày 14 Juin vừa rồi, Hội-đồng kỳ viên thành-phố Hanoi đã định cho lấp ngay cái vũng-Tượng để dựng đài Kỷ niệm chiến-sĩ trận vong.

Quan Toàn-quyền vì muốn cho công việc chóng xong để khu đất ấy được sạch sẽ và đẹp để thi ngài đã trích ở số dự-toán Đông-pháp lấy một số bạc vạn đồng để chi tiêu về việc lấp vũng và dựng đài. Để thành phố khỏi sự lấp vũng thì được lành ngay một nửa là một vạn đồng, còn một nửa nữa đợi đến khi nào tờ hợp đồng về việc dựng đài đã nhất định rồi thì sẽ cấp nốt.

Các quan đại hiến đi đón quan Toàn-quyền Merlin. — Quan phó Toàn-quyền Robin và quan Tài-chính tổng-trưởng Déloncle chừng cuối tháng này thì về Saigon đón quan Toàn-quyền thay thế. Quan Thống-soái Blondlat chừng ngày 30 Juillet cũng đi đường bộ về Saigon đón ngài.

Vấn-đề lính trưng rượu ở Bắc-kỳ và phía bắc Trung-kỳ. — Việc lính trưng rượu tỉ, trước đã có nghị định hoãn lại mấy tháng, nay lại có nghị-định hoãn đến ngày 11 Septembre 1923 là sau khi quan Toàn-quyền thực-thụ tới nơi.

Một bạn đồng-nghiệp mới. — M. Trần-văn-Đôn Y-khoa bác-sĩ, được phép mở tại Saigon một tập *Khoa-học tạp chí* (Revue Scientifique), mỗi tuần lễ một kỳ.

Trường nữ Sư-phạm ở Saigon. — Nay đặt tại Saigon một trường Sư phạm nữ giáo-sư để luyện tập các cô giáo Nam-kỳ.

Đợi cho đến ngày có trường riêng thì nay dạy tạm ở trường nữ lưu học sinh ở Saigon.

Việc đào sông dẫn thủy nhập điền. — Quan Toàn-quyền đã ký nghị định cho phép mua ba khu đất để đào sông dẫn thủy nhập điền thuộc về sông Cầu và ở vào địa phận đồn-điền M. Ng-kim-Lân, diện tích tất cả là 86 ha 73 (86 mẫu tây) thuộc tỉnh Thái-nguyên.

BÁN HAY CHO THUÊ

Có độ 2.000 thước đất, và xưởng, ở số 51 Quai Clémenceau.

Bán một nửa hay cho thuê. Hỏi tại 78, Phố Médicaments, Hanoi. 3624

Tòa Thượng thẩm. — *Hành hung.* — Tòa Nam án tỉnh Nam-định phạt lĩ tên Ng-đức-Cương, Ng Luật, Vũ-v-Hảo mỗi tên 1 tháng tù và Phạm-v-Giao, Ng-v-Tỵ mỗi tên 1 tháng tù, nhưng cho án treo và tất cả từng ấy tên phải bồi cho một người tên là Khanh 50 p, vì đã đánh người ấy gãy ngón tay và bị thương trong 2 tháng không làm được việc. Tòa Thượng thẩm y án phạt tù, còn tiền bồi thường thì giảm xuống 30 p.

Ăn trộm. — Tòa Nam án tỉnh Thái-bình phạt tên Ng-Diêu 7 tháng tù về tội ăn trộm của một người tên là Ngôn ở hạt Tiên-hưng. Tòa Thượng-thẩm y án.

Lại hành hung. — Tòa Nam-án tỉnh Thái-nguyên phạt tên Ng-v-Chu 1 năm tù về tội đánh một người phu lít. Tên Chu phải khỏ sai 5 năm phát vãng, ở Thái-nguyên. Một hôm vợ tên ấy có gởi cho 3 p. nhờ người phu lít đưa hộ. Nhưng người phu lít tiêu đi không đưa cho tên ấy. Sau tên Chu biết rõ sự tình thì tức đánh người phu lít tiền tiêu của tên ấy. Tòa Thượng-thẩm giảm xuống cho 6 tháng tù.

Ăn trộm lợn. — Tòa Nam án tỉnh Nam-định phạt tên Vũ-Trúc và Đoàn-Khanh mỗi tên 6 tháng tù về tội ăn trộm và đồng đẳng ăn trộm lợn của một người láng rồi lại đem giấu ở gầm giường nhà Trúc. Hiện bắt được quả tang. Tòa Thượng thẩm y án.

Thuế suất. — Tòa Nam án tỉnh Kiến-an phạt tên Phạm-v Ngôn 1 cân tà về tội không có thẻ sưu. Tòa Thượng thẩm tha vì xét ra tên ấy có lấy thẻ ở Haiphong.

Định hãm dâm — Tòa Nam-án tỉnh Bắc-ninh phạt tên Nguyễn-Xúc 1 tháng tù về tội đánh người và chực hiếp dâm. Số là tên Xúc đã hỏi thị Giêu làm vợ, nhưng vì hắn xấu-xa, nên thị ấy không thuận. Bởi vậy tên Xúc có một đêm định vào hiếp dâm không được, lại hành hung. Tòa Thượng-thẩm y án.

Ăn trộm. — Tòa Nam-án tỉnh Hà-đông phạt tên Lê-văn-Nghi 2 tháng tù án-treo và 20 đồng bạc bồi-thường cho Phó lý và người bị mất trộm vì bị thưa rằng ăn trộm của một người dân-bà bán vải vóc ở chợ Hà-đông; khi Phó-lý đến khám lại đánh cả Phó-lý. Tòa Thượng-thẩm tha vì xét không đủ chứng-cớ.

An cướp. — Tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt tên Trần văn-Nhượng 1 năm tù và ifi tên Nguyễn-văn-Tác, Nguyễn-văn-Cung, Vũ-văn-Hòa, tức Côn, Nguyễn-văn-Tang, Trần-văn-Đóa mỗi tên 5 năm khổ-sai và 10 năm quản thúc về tội ăn cướp một cái thuyền đậu ở địa phận làng Ninh-cường. lại đánh cả những sự chú. Tòa Thượng-thẩm tha cho tên Nhượng và tên Đóa vì không đủ chứng cớ; còn ifi tên kia giảm xuống cho 5 năm tội đồ và tha quản thúc.

Gian-dối. — Tòa Nam-án tỉnh Hà nam phạt tên Trần-văn-Đạo, lính khố-đỏ tại ngũ, 3 tháng tù, 10 năm bị truất dân-quyền và 93 p 00 bồi-thường về tội lừa người lấy của. Số là tên Đạo trước khi ra lính thua bạc, có văn-tự cầm ruộng cho một người tên là Phú lấy tiền trả nợ. Đến khi quá hạn, nợ không trả được, chủ chiếu kiếm bắt dẫn ruộng, thành ra không có. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tù, nhưng cho án treo, tha cho không phải bị truất dân-quyền và y tiền bồi-thường.

Hội-chợ lần thứ năm sẽ mở từ 2 tiến 16 Décembre tới nơi này.

Ái tín. — Bản quán được tin buồn rằng ông Hoàng-kim-Bảng, quản-lý hội Quảng-hưng-long, Bắc-kỳ tư-vấn nghị-viên, Hà-thành thương-mại hội-viên và Hà-thành ủy-viên, tạ thế đêm hôm qua tại nhà ông ở đường Citadelle số 11.

Đến ngày 29 Juillet hồi 7 giờ sáng sẽ cất đám, an táng tại làng Khương-thượng (Thái-hà-ấp)

Cái tin này khiến cho Hà-thành ai cũng phải ngạc nhiên, vì ông Bảng là người rất lực-lưỡng, mới mươi hôm trước còn mạnh mẽ lắm.

Ông Bảng trong lúc bình sinh đã ở hội-đồng nào, hội đồng tư-vấn hay hội-đồng ủy-viên, hay là hội-đồng thương-mại, cũng tỏ ra một ông hội-viên xuất sắc, nay ông mất đi thì Hội-đồng tư-vấn, Hội-đồng ủy-viên, Hội-đồng thương-mại mỗi hội thiếu mất một chân, thật cũng đáng tiếc.

Bản-quán có lời viếng ông và chia buồn với qui quyến.

LỜI CAO PHÓ

Chúng tôi rất đau đớn buồn rầu, kính cáo cùng các quan, các ông các bà biết rằng :

Ông HOÀNG KIM-BẢNG

Quản-lý hội Quảng-Hưng-Long
Bản-làm viện cang phụng
Bắc-kỳ tư-vấn Hội-viên
Hà-thành Thương-mại Nghị-viên
Hà-thành Ủy-viên

tạ thế tại nhà tư số 11, phố Citadelle Hanoi, hồi 3 giờ sáng ngày 27 Juillet 1923, thọ 42 tuổi.

Đến ngày 29 Juillet, hồi 7 giờ sáng, sẽ an táng tại làng Khương-thượng (Thái-Hà-Ấp)

Thân-mẫu	Nguyễn-thị-Thường
Cô-sĩ tử	Hoàng-kim-Khoa
	Hoàng-kim-Phụng
Nữ-tử	Hoàng-thị-Việt
	Hoàng-thị-Hiền
	Hoàng-thị-Chân
	Hoàng-thị-Phúc
Đệ tử	Hoàng-kim-Thoa
Tế-tử	Trần-ngọc-Nghĩa
Ngoại-tôn	Trần-ngọc-Tín

và hội Quảng-Hưng-Long kính cáo.

Lời cáo phó này thay cho giấy cáo-phó

Cuộc đánh số giúp hội Bảo-trợ trẻ con Tây-lai vô thừa nhận. — Bản quán nhắc lại để độc giả chư tôn hay rằng hội này có gửi về bán tại bản-quán, giá mỗi vé là 0 p. 50. Ở các tỉnh xa, ngài nào muốn đánh số thì xin cứ mua măng-đa bưu-điện gửi về cho bản quán và gửi thêm cả tiền cước lấy giấy biên lai rửa (recommandé). Tờ 5 vé trở lại tiền cước recommandé là 0 p. 11 và trong 10 vé trở lại 0 p. 15.

Một việc phúc-đức đã ng k ben. — Việc này bản-báo đã đăng trong số báo hôm qua, nay lại tiếp được bài lại các này, vậy xin đăng tiếp theo cho thêm rõ sự thực.

Tối vừa được tiếp ông bạn kể chuyện cho nghe như sau này :

Sáng hôm qua, hai anh em, đi chuyến xe-hỏa ở Nghệ ra. Trên xe hành khách đông nghìn nghịt, các ông các bà đi lễ đền Hàn về, nên lại càng như ôêm người vào nữa. Xe chạy khỏi Thanh-hóa được ba ga, thì chợt thấy đàng toa trước mặt lớn bé già trẻ xôn xao, nhìn ra thì thấy một người đàn bà nhà-quê đang quần-quại nhẫn-nhó, lúc đứng lúc ngồi. Ai nấy trông thấy đều chạy xa ra cả. Tôi chen lại để xem sao, thì người đàn bà kia đang giở dạ đẻ. Người đó cũng đi với mươi người nữa cũng đi lễ về, song những người ấy đều ở lề lần sang các toa khác cả, tôi nói giữ bọ lại cũng không được. Vội vàng chạy đi tìm người soát vé, thì các ông cũng đành khoanh tay đứng nhìn, mà người đàn bà bấy giờ đã phải nằm ra sàn tàu rồi. Tôi phải cởi áo ngoài ra, rồi chạy lại xỉ vai người ấy, liệu lời an ủi... nhưng trong bụng thực lo là sự bộ-sinh mình không được am-tường. Nhưng được một lúc nữa, người đàn bà đẻ được thằng bé con trai to lớn lắm. Tôi bèn lấy mái xoa lau mắt, mũi rớt rãi trong mồm đứa bé, rồi lấy cái khăn nữa lau chùi cả mình cho thằng bé ; đến lúc cắt rốn thì có một bà lão đứng ở đấy tóa bảo cách cắt, cứu mới được, xong xuôi. Thế là người đàn bà đẻ được mẹ tròn con vuông. Tôi mới hỏi người đàn bà xem xuống ga nào và có tiền không. Người ấy nói: chồng làm lính khố xanh, khi đi chỉ mang đủ tiền tàu, đến Nam định thì xuống. Lúc ấy, mới có con bé chừng mười hai, mười ba tuổi chừng đi một bọn, bấy giờ nó mới dám lại gần, thế là nó cũng còn hơn vài tí nhớn đều kia nhiều. Tôi liền trao thằng bé mới đẻ cho nó, bảo nó lấy áo nó phủ bọc ôm chặt vào lòng. Tôi đứng dậy thì tàu đã sắp đến ga Ninh-bình ; sợ để người đàn bà nằm ở đây về mất tận Nam-định, thì lúc lỡ có lê ngay mất. Tôi mới hỏi xem những ai đi cùng bọn với người đàn bà, cường bách lôi họ lại, để giáp người ấy xuống tàu. Bỗng chốc xe đã vào ga Ninh bình Tôi chạy xuống nói với ông sếp ga cho người đi tìm xe bằng-ca đến. Đang khi ấy có một qui-quan chợt đâu đến hỏi đầu đuôi rồi nắm lấy tôi mà tỏ ý khen. Lúc xe nhà thương vừa đến, tôi liền đốc-ốp cho bọn đi lễ đó hai sọt con người mới để xuống xe. Tôi lại nói với qui-quan trông nom cho tất cho. Thì xe vừa cất chạy. Lên đến toa, tôi đi đến đâu tìm nước rửa ráy, thì hành khách trốn tránh đến đấy. Nghĩ đáng giận cho người mình ngu dại vì sợ bẩn mà sợ đỡ cung-long mà chẳng biết cái nghĩa cứu giáp nhau là thế chi cả ! »

Bùi-nguyên-Đỉnh lai cảo

Bán một cái xe độc mã bằng máy còn mới, bánh cao-su, có đóng sẵn một con ngựa đen, 6 tuổi, thực tốt, ngựa rất lành, chạy thực nhanh.

Hỏi tại : M. SOUBRIER, Commis des Postes et Télégraphes, Hanoi. 3637

Cao-miên hội tinh và Annam Long hội-tinh. — Có tin rằng ông Đỗ-đức-Khôi, tham-tá Thương-chính ở Hanoi mới được thưởng Cao-miên hội-tinh và ông Cung-đình-Bính tham tá Thương-chính ở Bến-thủy được thưởng Annam Long hội-tinh.

Tiểu-thuyết. — Xã-hội nước ta ngày nay đang là tiểu-thuyết thời-đại, điều ấy chẳng phải nói thì các độc-giả cũng đều công-nhận như vậy. Nhưng về phần tiểu-thuyết, bản-quán vẫn phải có ý chọn những bộ nào có luân-lý thì mới đem dịch. Mới đây có tiếp được thư của một nhà Ấn-danh nữ-sĩ tại Huế tỏ ý muốn cho bản-quán dịch bộ « *Tam-tái-tử* » là sự-tích *Ngọc-kiều-lê* và bộ « *Tứ-tái-tử* » là sự-tích *Bình, Sơn, Lãnh, Yến*, Bản-quán xét hai bộ tiểu-thuyết này rất vui mà không hại, vậy từ ký thứ hai này trở đi hãy xin bắt đầu dịch bộ *Ngọc-kiều-lê* để đăng xen với bộ *Tục Tái-sinh-duyên* gần hết.

Thăng thưởng trong ngạch Tư pháp. — Các viên chức ngạch Tư-pháp có tên sau này được thăng chức kể từ 1er Juillet 1923 :

1o Thuộc về sở chi-tiêu Đông pháp :

Thăng thư-ký thượng hạng bậc ba : MM. Ng-xuân-Khuê, Ng-xuân-Vĩ Trần-quang-Khương tức Cương,

Thăng thư ký hạng nhất : M. Ng-văn-Yến.

Thăng thư ký hạng ba : MM Ng-đức-Yêng, Trần-văn-Trinh.

Thăng thư-ký hạng năm : MM Lê-văn-Xuân, Lê-quang-Ngôn.

Thăng thư-ký hạng sáu : M. Lê-v-Thi.

2o Thuộc sở chi tiêu Trung-kỳ :

Thăng thư ký hạng ba : M. Trần-văn-Thìn.

Thăng ký lục hạng ba : M. Lê-đức-Hoạt.

3 Thuộc sở chi-tiêu Bắc-kỳ :

Thăng thư-ký hạng nhất : MM. Lê-đức-Long, Ng.-hữu-Biều.

Thăng thư-ký hạng ba : MM. Ng.-văn-Hanh, Bùi-tiến-Quế, Bùi Tô.

Thăng thư-ký hạng sáu : M. Ng.-văn-Mai.

4 Ngạch Thông-ngôn Khách : M Ize Thanh Soui tức A-Cao, niên-bổng trước 860 p. nay tăng lên 920 p.

5 Ngạch Tây-phái :

Thăng Tây-phái hạng ba : M. Hồ-văn-Lan.

Thăng Tây-phái hạng tư ; M. Ng-thanh-Hương.

M. Ng-văn-Phú, Tây-phái phụ-biện, nguyệt bổng trước 15 p. nay tăng lên 19 p.

Ngạch thư ký tòa Sứ. — MM. Đỗ-huy-Chiểu, thư-ký tập sự ngạch tòa Sứ tòng sự tại Y-chính và Ng-ngọc-Khoát thư-ký tập sự tại tòa Đốc-lý Hanoi nay được thăng thư-ký hạng sáu.

M. Ng-xuân-Trang, thư ký tại sở Tuần-cảnh Hanoi lương bổng 762 đồng một năm, nay được thăng lên 840 đồng.

Vì ngã xe hôm mọ. — Người ngồi xe đạp va đổ một cái xe có người đàn bà chửa ngã ở phố Tiêu-tsiu hôm nọ mà bỏ xe chạy mất thì nay đã bắt được, là một người con trai vị thành niên là cậu Ng. v-Hai 15 tuổi nhà ở phố Cửa-nam.

Phòng giấy ông Charles Tabouillot, quyền quản-lý văn-khế tòa Sứ Nam-định

Phát mại tài-sản của người vị thành niên

Do ông Charles Tabouillot, quản-lý văn-khế ở Nam-định chủ-trương việc phát mại này tại phòng giấy của ông ở Tòa-án thành-phố Nam-định.

Bán một cái nhà tại Nam-định phố Đồng-khánh, số năm mươi.

Của 1° Jean Nestor, và 2° Pierre Victor Brochet, là con vị thành niên của ông tiền-sĩ y-khoa Brochet, trụ sở ở Juan les Pins (Alpes Maritimes).

Theo như đơn xin 1° của M. Brochet, y-khoa tiến-sĩ, trước đây trụ-sở ở Hà-nội, đã hiện nay trụ-sở ở Juan les Pins, tại biệt thự « Bon Vouloir » (Alpes Maritimes) là người đỡ đầu theo quyền tự-nhiên, và quyền luật-pháp của các con vị thành niên của mình.

2° của M. Fleury, hộ-giá viên ở Hà-nội, đứng đại diện cho Jean Nestor và Pierre Victor Brochet, và thi hành cái tư-cách là quản-lý tài-sản của những người ấy, và có án-văn của Tòa án việc hộ ở Grasse (Alpes Maritimes) ngày hai mươi ba Octobre năm một nghìn chín trăm hai mươi hai, hiện đã trước bạ, cũ vào chức ấy.

Bản trước mặt M. Fleury, hộ giá viên, trụ-sở ở Hà-nội là người đỡ đầu dự khuyết cho các nhà vị thành niên ấy,

BÁN ĐẤU GIÁ

Ngày 21 Août 1923 hồi chín giờ sáng.

Sẽ bán cho người trả giá cao nhất và mà-cả lần cuối cùng, một cái bất động sản như sau này :

Nhà cửa thế nào :

Một cái nhà xây gạch, lợp ngói, từng dưới chia làm hai gian, dùng làm cửa hàng buôn bán.

Trong gian thứ nhất có một cái thang gỗ đi lên từng gác. Từng gác là một gian lớn dùng làm buồng ngủ, có hai cửa sổ, hai cửa lớn, một cái cửa đi ra gác sân.

Trong cái sân ở đàng sau nhà có một cái bếp, và các nhà phụ-thuộc xây bằng gạch, và lợp bằng ngói.

Nhà cửa nói trên này bán nguyên, không trừ gì cả.

Việc phát mại bất động sản này do các án-văn của Tòa-án việc hộ tại Grasse (Alpes Maritimes), ngày hai mươi Novembre, năm một nghìn chín trăm hai mươi hai và ngày mười bốn Mars, năm một nghìn chín trăm hai mươi ba, hiện đã trước bạ, ưng chuẩn lời bàn của hội-đồng thân-thích trông-nom cho các người vị thành niên ấy, hội nghị ngày hai mươi ba Octobre, năm một nghìn chín trăm hai mươi hai, hiện đã trước bạ, đã chép hợp việc phát mại này, và theo như một bản án nữa của Tòa-án việc hộ Nam-định, ngày hai mươi Juin năm một nghìn chín trăm hai mươi ba, hiện đã trước bạ.

Các điều lệ soạn ra để thi-hành việc phát mại này đã ký tại phòng giấy ông Tabouillot, quản-lý văn-khế.

Đặt giá

Ngoài những phí-tổn và điều-kiện bán trong quyền điều lệ, thì việc phát-mại này theo giá định trong các bản án nói trên này, về ngày hai mươi Novembre năm một nghìn chín trăm hai mươi hai, và mười bốn Mars, năm một nghìn chín trăm hai mươi ba, là năm trăm đồng, $ 500 làm chuẩn định mà đấu giá.

Gấy này soạn ở Nam-định ngày 10 Juillet 1923, để tay ông quản lý văn khế ký tên sau này :

Ch. Tabouillot.

Trước bạ ở Nam-định ngày 10 Juillet 1923, trang 99, C 17, bởi viên trước bạ đã nhận tiền là một đồng hai hào, và ký tên

Santoni.

Muốn hỏi việc gì và xem quyền điều lệ thì hỏi tại :

Ông Charles Tabouillot, quyền quản-lý văn khế, coi về việc phát mại này ở Nam-định và tại Tòa-án.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ "Kho Sách Xưa Quán Ven Đường". (Từ microfilms của Đại học Cornell)

RESIDENCE

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC
KIỂU PHÁP
Máy tự-nhà
Làm bằng
Một số kim
an-toàn đa-quang
Giá . . . . . 5 $ 00
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
28, Phố Paul Bert, — HANOI

Hiệu ÍCH-KỶ

Ở Hanoi, phố hàng Giấy, số 55

Mở đã hơn 20 năm, bán các thứ sách học chữ Pháp, chữ quốc-ngữ, các thứ chuyện ta, giấy tây 3, 4, 5 cân, ngòi bút, mực hột, quản bút ba đầu đen, bút chì, sổ bà-đầm, bìa ngũ sắc, giấy vẽ, sổ croquis, tẩy Bâu-bò, vân vân.

Buôn ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà đâu cũng biết.

3664

Thi vẽ kiểu xe

HỢP-THIỆN-HỘI

Bản-hội định làm thêm một cái xe Tuần-du (Corbillard), đơn so nhẹ và nhỉ theo thời nay.

Vậy xin các nhà danh-họa vì việc thiện mà vẽ giúp cho bản hội một kiểu xe.

Những bản vẽ ấy xin cứ gửi lại nhà ông Hội-trưởng Nguyễn-hữu-Long, ở phố hàng Cót số nhà 66.

Hạn định đến 10 Septembre 1923 thì thôi không nhận nữa.

Báo *Trung - Bắc, Thực - nghiệp, Khai-hóa, Nam-phong*, trong bốn thứ báo ấy, ngại nào trúng tuyển, thích xem thứ báo nào, bản-hội xin kính tặng một năm báo ấy, để tỏ chút lòng thành kính của bản-hội.

Hợp-thiện-hội lại cáo.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách xem báo thấy có đăng các bách của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đủ được, lại biết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ nay để có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ :

• Nhà Bán-thuốc Ed Monteil có đứng-bỏ ba chuồng mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. •

Nay kính,
Ed. MONTEIL,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

Còn chuyện ma-tinh. — Tôi là người ở phố hàng Gà chợ Hôm (No 50 Route de Huế) lấy chồng người làng Đông-ngạc, nhưng thường tôi vẫn ở Hà-thành luôn. Hôm mồng năm tết, nhà chồng tôi có việc, tôi có cho cháu về làng mấy hôm rồi mồng mười tôi lại ra. Thế mà có kẻ đêm rậy lên rằng con tinh nó hiện lên người đàn bà bồng đứa bé con lên ba tuổi đến xin bú tôi. Tôi cho nó bú thì nó cắn nát vú ra, còn tôi thì hóa điên cuồng phải vào nhà thương chữa thuốc. Những người đến hỏi thăm nhiều quá, vậy tôi xin có mấy lời lên đây để cả ông các bà biết rằng chuyện đó không có bao giờ và toàn là chuyện kể tiêu-nhân ngu dại bịa ra để mà thôi chứ ở Hà-thành ta những người có học-thức không tin nhảm ma tinh bao giờ.

Lê-thị-Dần kể cáo

Tin vật. — Tên Ngô-v-Nhiêu, cu-li 18 tuổi, nhà ở Yên-phụ và tên Phạm-v-Tâm 18 tuổi đi bồi ở nhà 230 đường Huế, ăn cắp của cô Kim một cái đồng hồ đeo tay thì đã phải bắt giam.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3667

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tàu chở cu li đi Tân-thế-giới. — Tàu *Saint François Xavier* chở cu li đi Tân-thế-giới hôm nọ không chạy được, phải lui lại thì nay đang thấy giỡ than ra. Tàu ấy có chở phu đi nữa hay không thì chưa biết, nay chỉ thấy phu đã cho sang cả tàu *Song-mã*.

Việc cướp ở phố Đầu-câu. — Sở Mật-thám lại vừa bắt được tên Bùi-văn-Vượng, 18 tuổi và Lê-văn-Lô, 28 tuổi, lái đò cùng ở cả bên Lội-động là đồng đảng với bọn cướp ở phố Đầu-câu tối thứ bảy 13 Juillet trước.

Thuốc phiện lậu. — Tên Ng-văn-Ngọ, 15 tuổi đi ở, nhà ở số 16, phố Tonkinoise, đã bị tống giam vì tội mang ba hộp thuốc phiện lậu.

Bị móc mất. — M. Gérin là bồi bàn ở tàu *Jérusalem* có đơn trình tại sở Mật thám rằng hôm nọ đi chợ bị kẻ cắp móc mất cái ví đi trong có 74 p. và hai cái nhẫn vàng.

Mất cả hộp đựng tiền. — M. Ngson Hà nhà ở số 46 phố Amiral Courbet có đơn trình rằng đêm 21 rạng ngày 22 Juillet bị kẻ trộm vào lấy mất cái hộp bằng sắt đựng số tiền 31 p. 38.

MỘT DỊP RẤT TỐT

Muốn bán một cái xe moto « Indian » có kèm thêm một cái xe ở cạnh (Side-car).

Hỏi tại : Hôtel du Commerce Haiphong.

3639

Ba viên bảo-thạch — Tên Bảo-văn-Hạch, 18 tuổi, nhà ở phố Belgique, bị đem ra tòa kết án về tội ăn cắp ba viên bảo-thạch của người hàng chim tên là Trần-đình-Nhiên ở Nam định.

Bạc giả. — Tên Phùng-văn-Vong, 28 tuổi, nấu bếp, nhà ở Lôi động, đã bị tống giam vì người ta bắt được ở trong mình có cái giấy bạc giả 20 p.

Ăn cắp sợi. — Tên Ng-thị-Tỷ 20 tuổi, làm phu ở Sáu-kho, đã bị bắt về tội ăn cắp mấy con sợi.

BÀ-RỊA

Nạn ô tô. — Ngày 26 tháng bảy tây, hồi tám giờ sáng có một cái xe ô tô do một qui quan cầm máy chạy đường Nam-định lên Hanoi. Khỏi phà Thuống-tín chừng hơn một cây kilomètres, về địa-phận làng Vân-giáp, thì đè phải một đứa con trai 14 tuổi chết ngay, chừng hai mươi thước nữa lại chạm phải một người đàn bà gánh thịt bị thương nặng ở đầu, máu me lai láng.

Cái xe thì bắn nghiêng xuống ruộng lấy cách đường cái chừng mười thước. Người ngồi xe bị thương ở chân.

Ông thầy thuốc bản tỉnh đã đến buộc thuốc cho người đàn bà rồi đưa về nhà thương Hà đông, còn xác đứa bé giao lại cho thân-nhân nó để mai táng.

BẮC-NINH

Lại bắt được một bọn nữa. — Hôm nọ sở Mật-thám vừa bắt được bọn cướp giết một bà lão già ở làng Phù-đổng, nay lại bắt được một bọn nữa cướp ở nhà M. Ng duy-Tiên ở Bồng-cáo từ đêm hôm 18 Mai, Từ bấy đến nay làm nã mãi mà bây giờ mới bắt được là 18 tên : Tạ-Dang 24 tuổi, Vũ-Huấn 35 tuổi quán làng Ấy ; tên Ng-văn-Ta tức Ty-Dus, 18 tuổi, Tham sĩ-Ta 32 tuổi, Ng-v-Thông 18 tuổi, Trần-v-Thường 22 tuổi và Trần-xuân-Côn 30 tuổi quán làng Tri-mi tổng Đại-lai, huyện Gia-bình.

Lại mông thưởng mê-đay thuộc địa. — Quan Thượng-thư Bình-bộ bên Pháp vừa gửi bằng thưởng mê-đay thuộc-địa cho quan huyện Yên-phong M. Hoàng-hữu-Đôn, vì đã có quân-công về việc Thái-nguyên.

Bản-quán có lời mừng quan huyện Hoàng.

HẢI-DƯƠNG

Bị xe hỏa nghiền. — Đêm 23 chuyến xe hỏa tối ở Haiphong lên tới kilomètre 78 + 700 thì đè chết một người đàn ông, không rõ cần cước thế nào.

CAO-BẰNG

Thuyên chuyển, — Quan Tuần-phủ Vi-văn-Định vì có đơn xin và vì lẽ riêng cho nên có nghị-định thuyên đi Phúc-yên.

NINH-BÌNH

Ngạch thừa-phái. — M. Bùi-Tứ thừa phái hạng tư tại huyện Yên-mô nay đổi đi huyện Gia-viễn và kiêm cả chức tục-sự tại tòa án đệ nhất cấp ở huyện ấy thay M. Ng-thụy-Bành lại đổi huyện Yên-mô.

VIỆC TRUNG-KỲ

TAM-QUAN

Buôn dầu hỏa. — Ở Tam-quan bây lâu đã có hai tiệm khách làm Đại-biểu cho các hãng bán dầu hỏa và dầu xăng (essence). Từ hai ba tháng nay, mấy nhà buôn Annam ta và Khách, mua có ghe chở hẳng vào Saigon lại mua dầu hỏa về bán, nghe rằng đầu ở đấy rẻ, về bán lại một thùng đôi ba hơn một đồng bạc.

Trước còn mua về lẻ lẻ buôn thử, sau thấy lợi, ai cũng đua nhau mà buôn, kể mua năm trăm thùng, người mua hơn ngàn thùng, làm cho hai tiệm Khách Đại-biểu cho các hãng dầu lớn phải khoanh tay mà ngồi, chớ không bán được gì cả.

Trong chốn thương trường mà biết tranh quyền lợi như thế cũng đáng mừng, song sự buôn dầu hỏa có một điều thiết-yếu phải biết, là phải có kho riêng mà cách kiến-trúc phải do luật-lệ của Nhà-nước để phòng hỏa hoạn thì mới được, chớ ở đây, phố xá hẹp-hòi, mà nhà tranh lại bao bọc chung quanh thành-phố, dầu hỏa mua về họ cứ chất đầy nhà ; không có đề phòng gì đến sự tai nạn cả, thật là nguy-hiểm lắm !

Nay quan trên đã rõ sự ấy nên buộc những nhà buôn, ai muốn buôn dầu hỏa thì phải làm đơn xin phép làm kho y theo lệ nhà nước đã định còn trong khi chưa có kho đúng lệ ấy, thì cấm không ai được tự tiện trữ dầu hỏa trong nhà.

BẠCH-THÁI-TÒNG

TRANSITAIRE — COMMISSIONNAIRE

THƯƠNG-MẠI VẬN-TẢI CỤC

HANOI — *80, Boulevard Carreau, 80* — TONKIN

TÉLÉPHONE 312

Vận tải bằng xe ngựa.

Mua bán các thổ sản như : ca-phê (café) — hồi — bông gạo vân vân.

Bán buôn các hóa vật như : các thứ rượu — đồ hộp — gỗ — sắt — ciment cùng đủ các khí dụng khác.

Chuyên việc giao dịch cùng các nhà buôn bán các tỉnh

Xin cứ viết thơ về bản cục.

3638

Muốn được

SÁU TRĂM BẠC (600$)

thì hỏi thể lệ CUỘC THI ĐỒ *của*

HIỆU THUỐC LÁ "STIC" *mà thi.*

Thường vẫn mua thuốc "STIC" ở hàng nào thì lại hàng ấy mà hỏi

HẠN TRONG MỘT THÁNG

Nay hiệu chúng tôi có lời trình các quý-khách biết những gói chè ở hiệu chúng tôi bán ra, gói nào cũng có phiếu về ngũ sắc, mà cái phiếu nào có chữ thưởng và dấu sau có in dấu xanh thì được thưởng một gói chè ; năm nay có nhiều phiếu có chữ thưởng mà sau phiếu không có dấu xanh là tại nhà in xếp lẫu, mà người làm việc không xoát lại vì khi chè mới về công việc nhiều quá.

Nay hiệu chúng tôi muốn cho được tin dùng và khỏi mất lòng các quý-khách thì những cái phiếu không có dấu xanh ở đằng sau mà đã gói lần vào gói chè thì cũng cho thưởng như những phiếu có dấu, như mà trong một tháng mà thôi, kể từ ngày mồng mười tháng bảy ta năm qui-hợi.

Quá hạn một tháng thì những phiếu ấy không thể lĩnh thưởng được nữa.

Nay kính cáo,
VINH-MẬU

3635 144, Rue Chinoise, Nam-định

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payement en timbres-poste)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Rượu bổ-đào:

• TONIQUE TONKINOIS •

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Xin xem tiết sơ-tấn ở bên nhờ !

Ngày mùng V tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Một-các phụng lời chiếu cho rằng :

Chiếu rượu tàu được phẩng của MONTES (ai dùng, có chỉ nên một thì trong bộ đã dùng ngay dùng qua 3 hay, đáng nên gia thưởng, trước lạ phẩm thì giữ cho qui được phong chế-công để tỏ thành-ý.

Châm thế.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho đúng-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTES

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin mua tiếp theo ở trong thời-hạn bộ báo này.

số 100

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này sẽ tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-ca, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

. . . Thân-mẫu tôi về thăm quê nhà, mà thân-phụ tôi nghĩ đến *Phi-giao* lúc nào, cũng vẫn cảm tức. Ngày hôm nay tôi vào triều-kiến thánh-thượng thì thánh-thượng đã truyền xá tội cho nàng *Vân-cơ*, vì nàng đã có công trong việc nội-ứng. Bấy giờ nàng không biết về đâu cho tiện vậy xin cô-phụ hồi nhị-biểu-đệ (trỏ *Hàng-khôi-thần*) xem, nếu có wóc-hẹn với nàng thì tôi thiết tưởng cũng nên chứ sao !

Hùng - khôi - thần không đợi cho *Hùng-vương* nói, tức khắc đứng dậy mà thưa rằng :

— Phò-mã ơi ! tôi xin thuật hết đầu đuôi việc nàng *Vân-cơ* cho phò-mã nghe.

Nói xong, liền đem những lời *Hùng-vương* dặn bảo khi trước mà kể cho phò-mã *Triệu-cơ* nghe, và lại bảo rằng :

— Tô vàng mệnh thân phụ, bất-đắc-dĩ mà phải wóc-hẹn với nàng, chẳng lẽ ngày nay lại «Lộng giả thành chân» hay sao ! Phò-mã ơi ! tôi dẫu không dám sánh như phò-mã là một bậc kỳ-nam tử, nhưng cũng có đôi chút liêm-sỉ, nếu bây giờ bắt tôi phải ỷ lời wóc-hẹn thì năm xưa tôi còn phải cự-tuyệt nàng làm chi !

Phò mã *Triệu cơ* gật đầu khen phải. *Vệ-đăng-nga vương*-phi đỏ mặt tía tai, trỏ *Hàng-khôi-thần* mà mắng rằng :

— Mày thật là một đứa con bất-hiếu ! không tuân lời nghiêm-huấn, dám nhẫm mất đi liền. Nếu năm xưa mày cứ thẳng đường về nhà bọ *Mạnh* thì khi nào đến nỗi gặp con *Vân-cơ* !

Bỗng thấy *Lương-cầm-hà* phu-nhân đến trước mặt vợ chồng *Hùng-vương*, khép áo sụp lạy. Vợ chồng *Hùng vương* đều kinh ngạc mà hỏi rằng :

— Có việc chi thế, con !

Lương-cầm-hà phu-nhân khóc mà thưa rằng :

— Dám thưa vương-gia và vương-phi ! chỉ vì năm xưa con nghĩ lầm một chút, mà để đến nỗi nàng *Hạng-ngọc-thanh* không được sum-họp cùng phu-quân con. Nay nàng quyết chí tu hành, đến là bởi con làm hại nàng đó. Bấy lâu con vẫn lấy điều ấy làm hối-hận, chỉ vì còn phải đợi phu-quân con về đây. May mà nhờ cái lòng trung-nghĩa của hai thân cảm động đến trời, ngày nay lại được cốt nhục đoàn-viên, một nhà sum-họp. Con nghĩ cái công-lao của nàng *Hạng-ngọc-thanh*, ở trong ngục-thất, vậy có nói với phu-quân con, xin đem ngôi chính-thất mà nhường cho nàng. Nào ngờ đâu rằng phu-quân con không nghe, lại hằm hằm nổi giận, mắng con là đứa nói càn. Nay vương-gia đã về đây, chẳng bao lâu nữa biểu-muội (trỏ *Phi loan*) con cũng về, việc nội-chính đã có người trông coi, con xin phép trở về quê-nhà để hầu-hạ thân-mẫu. Và từ khi thân phụ con tạ thế, con cũng chưa về thăm quê-nhà lần nào vậy.

Lương-cầm-hà phu-nhân nói chưa dứt lời thì *Hùng-khôi-phương* đứng dậy nói với vợ chồng *Hùng vương* rằng :

— Dám thưa thân-phụ và thân-mẫu ! nội-nhân con không hiểu cái chi-khí của kẻ trượng-phu, vẫn ngờ cho con là một người say đắm về nhi-nữ tư-tình vậy. Ngày nay con về đây, há con lại không biết nghĩ cái công-lao của nàng *Hạng-ngọc-thanh* hay sao ! Nhưng từ khi con gặp mặt nàng, đã biết nàng là một người có tấm lòng băng tuyết. Và nàng đã chán nơi trần-tục thì ngày nay tu để cho nàng được nương cảnh thanh tĩnh, cũng là một cách báo ơn. Nội-nhân con không hiểu ý, lại bảo con có tình vu-vơ, chẳng nay nước cười lắm ru !

Khi *Hùng-khôi-phương* nói xong, *Hùng-vương* nín lặng không bảo thế nào *Vệ-đăng-nga* vương-phi lại nói :

— Con ta nói có lẽ phải ! Nàng *Hạng-ngọc-thanh* nguyên có tiên-phong đạo-cốt, không phải là người trần tục. Hôm trước *Lưu-gia-ngọc* phu-nhân cũng đã nói cho ta biết rằng nàng là một vị đa-tiên, phải đày xuống cõi trần, bao giờ trọn vẹn kiếp tu, bấy giờ sẽ lại trở về tiên-phủ. Thế thì ta cũng nên để cho nàng được toàn chí-nguyện. Chớ khiến nàng phải vương - vít trần-duyên. Vừa mới tháng trước đây, có tin ở quê nhà đến thì lệnh-tử cũng hai công-tử đều được bình-yên cả. Hai công-tử vì có lệnh-tử phải giữ sức yếu, cho nên không muốn ra làm quan. Ngày nay con ta đi sứ *Cao lý*, kể hạng 10 năm mới về, hai ta cũng chịu bao nhiêu nỗi khổ-sở ở trong ngục thất, bây giờ mới về đây. Thế thì con cũng bấy nên yên lòng trong một vài năm để cho ta được trông thấy gái cảnh đoàn-viên vui vẻ, rồi sau ta sẽ đưa con về quê-nhà thăm thân mẫu, bấy giờ tình kia nghĩa nọ, hai chồng trọn vẹn cả đôi đường.

Vệ-đăng-nga vương-phi nói xong, lại giơ tay ôm *Lương-cầm-hà* phu-nhân dậy. *Hùng-vương* cười mà bảo rằng :

— Ta nghe mấy lời của thân-mẫu con phân-trần, thật là một người mỹ hiền, các con chớ nên trái ý !

Nói chưa dứt lời thì bỗng nghe báo có thánh-chỉ đến. Chúa con *Hùng-vương* vội vàng đội mũ mặc áo và bày hương án để nghênh-tiếp.

Bồi-giám *Lăng-mặc* tuyên-đọc tờ thánh chỉ như sau này ;

« Thừa thiên hưng vận, hoàng-đế « chiếu rằng :

« Bình-giang-vương Hùng-hiệu vốn « dị là Vệ đăng nga từ xưa chịu ơn « triều-đình, vẫn một lòng tận trung « báo quốc, đến được dự hàng ngoại-« thích mà cũng không kể có ý kiêu-« căng.

« Không ngờ thượng-hoàng bỏ đi, « tiền tế nay bất-đắc, để đến nỗi lão-« thần xuất sử, lương-dưỡng liêu mình, « gây nên bao nhiêu sự cha-thêm.

« Ngày nay mây mù quét sạch, ánh « sáng mặt trời lại rực-rỡ như xưa.

« Trẫm gia-phong Hùng-hiệu làm « Tương vương, để cho lại cai làng « trang nghĩa.

« Tương-tế là Hàng-khôi-phương « đi sứ nước ngoài, một lòng thủ « tiết, lại cho được tập-tước, chuẩng « quản cấm-binh.

« Thứ-tử là Hàng-khôi-thần thiên-« tính chí-hiếu, mà gặp nhiều nỗi « khổ sở, nghĩ thật đáng thương.

« Lại có công thu-phục thành Kim-« lăng, vậy phong làm Kỳ anh hầu, « kiêm lĩnh Lễ bộ.

« Vợ Hàng-khôi-thần là Hoàng-phi « Phi-loan, tiết-liệt đáng khen, cũng « phong làm nhất-phẩm phu-nhân, « hiệu-nghĩa quán-chúa.

« Cao-lý quốc-vương mới đem cống « dâng các đồ kim-ngân cẩm-bạch, « vậy nay trích ra một trăm tấm gấm, « mười nghìn lạng vàng, để làm liêm-« trang cho Phi-loan quán-chúa. Lại « phải mau mau chọn ngày làm lễ cưới, « khiến cho thất-hiệu được yên lòng.

« Các tướng có công trong việc « thu-phục Kim-lăng như Trương-« sinh và Si-qui đều được gia phong, « lại theo lời xin của phò-mã Triệu-« cơ, cho hai tên cung-nữ để cung « hầu tướng đẹp duyên cầm-sắt.

« Văn-cơ dẫu là người bất chính, « nhưng đã có công nội-ứng, cũng « được tha tội.

« Các quan văn võ đều thăng 3 cấp,

« Trương-long và Triệu-hổ phong « làm chỉ-hung-sứ, Tô-thành làm chức « thiên-hộ, Trương-thuận được « thưởng kim-bạch.

« Khâm-thử »

(Còn nữa)

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái 1$00

Thưa các quý-khách, chúng đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạn quá rẻ quen nên không tính sổ sách, nhưng nhân dịp này xin hạ giá mỗi cái 1$00, nếu chiếu giá không bớt thời xin biếu cái kính giọng vàng có hộp cho mau hết này :

Đồng hồ đeo tay chân đế thấy giờ			giá trước	0$ 60	nay 0$ 40
—	id	đủ kim ty	—	0 90	0 60
—	id	kim thép và kim vàng	—	1 50	1 00
—	id	vuông thợ xinh	—	2 50	1 60

Vì các quý-khách chiếu cố cho 1 cái mà không xét giá, (chiếu giá trước) thật xin kính tặng 1 cái kính giọng vàng đẹp mới và 1 cái hộp kính aluminium vì nó tiện cho các cô. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI

69, Phố hàng Ngang, HANOI

2044

脊醫林桂張

HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh lòi tí) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như còn đến khi đại-tiện xong rồi thì lưu-huyết đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta làm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng nề sau khó chữa.

Khi sưa chữa bệnh này đến đúng đao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi đang tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sói, chỉ trong mấy hôm thôi những nỗi mạn (ạn-kỳ) rụng rời, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì-giờ. Vậy Ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến :

M. TCHUONG-QUAY-LAM

36, Phố hàng Buồm. — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ ruỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ ruỡi đến 6 giờ.

Các tỉnh xa đến xin hẹn tiếp.

Thư từ xin trả lời ngay. 2090

rượu này uống để mát mồ và mát khan tiếng.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

ẤU-HỌC TOÁN-PHÁP

CỦA

NGUYỄN-NGỌC-QUẾN

soạn

Giá 0$30 một quyển

Tiền cước gửi recommandé 0$10

Bán tại Bản-quán và có gửi bán ở các hàng sách.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Người bị bệnh giập và bệnh sốt rét thường hay thấy trong mình một nhọc mà lại rất là lâu khỏi. Khi bị bệnh thì nhiều mồ-hôi, yếu dưỡi đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng đau mình, khó thở, một nhọc lạ thường.

Chân huyết kém hẳn đi, thế thì nên bổ ngay vào cho nhân huyết những chất đỉ ho đi trong khi ốm đi : chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không còn gì để khỏi hơn nữa.

Uống thuốc ấy hễ vào đến dạ dày thì tan ngay, không sợ ngay hiệm gì cả. Chỉ trong vài hôm lại thấy khỏe mạnh như thường ; những người nhẹ bị bệnh giập mới khỏi, yếu dưỡi, đau lưng, đau mình, đau dạ dày, hay đánh trống ngực mà dùng thuốc này thì thấy khoan khoái lạ lùng. Chỉ uống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3054

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. BOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bản tại nhà in bảo quản

Giá mỗi quyển . . . 0$30

Tiền cước mỗi quyển . 0,12

Ai ở xa, xin viết thư về cho

ông BÙI-XUÂN-THÀNH

63, Rue du Coton, Hanoi.

MỚI VỀ HẠT RAU MỚI

của nhà CATROS-GERAND

ở BORDEAUX

Là những thứ HẠT RAU tốt nhất

Ở bên Pháp đem sang bên

1 huộc địa này mà gói nào

cũng có bằm vậy sát

CÓ NAM làm niêm phong

Bán tại hiệu

GUIONEAUD FRÈRES

69-71, Phố hàng Khay, 69-71

(*Rue Paul Bert*)

HANOI

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

THUỐC THỤT

Injection Peyrard

d'ALGER

Là thứ thuốc lâu năm nhất, công-hiệu nhất để trị bệnh lậu và tất cả các bệnh chảy mủ cũ hay mới.

Trong 232 người Á-rập thì 231 người khỏi về thứ thuốc này

(*Theo tờ trình của viên thầy thuốc ở Alger*)

BÁN TẠI :

SPÉCIALITÉS PEYRARD

46, Rue de Grenelle. — PARIS

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến hỏi báo-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, kẻo là gửi cho báo-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm đi tìm kiếm. Xin các ngài thường hay kỳ tên rõ lắm, hoặc thân quá, không cần đọc được, thảo ra nhiều khi báo-quán không hiểu ai mà trả lời.

Những chứng đã kể trên kia sinh ra có độ là bởi vì sấu máu. Phải bệnh thì ngứa ngáy rất là khó chịu. Muốn chóng khỏi nên dùng thuốc :

Dépuratif Richelet

mà các lương-y cả toàn-cầu đều cho là công-hiệu nhất. Dùng nó thì bệnh dù mới hay lâu cũng đều khỏi cả ; chẳng những chữa được các chứng ấy mà thôi lại trừ cả các chứng đau xương, nhức đầu.

Lọ nhỏ 1$ 60 dùng chỉ 21 ngày là khỏi

Lọ to 3$ 00 dùng thì 1 tháng

Thuốc này có bán ở các hàng đại-lý to

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Gò-đa cũ ở phố Tràng-tiền, Hanoi

Đủ các thứ đồ dùng trong việc tắm rửa

Thùng tắm, lò hâm nước tắm bằng đồng, máy rội nước, chậu rửa, bô tiểu-tiện, máy đại-tiện lối Ăng-lê, chậu rửa tay treo tường, hoặc có chân.

Có nhận đặt buồng tắm có đủ đồ dùng vật vành Ai muốn thuê sẽ kê đơn tính tiền.

Xin đến xem thử máy rửa bằng sứ Ăng-lê, có một cái vòi đồng mạ kền. Mái đại-tiện có giây kéo.

Bán giá rao hàng 125 f.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được !

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất qui để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2$25 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Nhà đồng-hồ hai chuông

TỨC LÀ HIỆU

QUẢNG-HƯNG-LONG

Ở phố hàng Bồ, số 79, tỉnh Hà-nội

Bản-hiệu bán các thức hàng sắt, đồ làm nhà, các đồ tạp-hóa, các thức đồ dùng

BÁN HẠ GIÁ, VÀ XUẤT NHẬP TỰ-DO

Xin mời qui-khách các tỉnh khi về Hà-nội, lại thăm bản-hiệu. 2014

柒 NAM-THÁI-南

26, Quai Clémenceau, 26

(*Tức là phố Bờ-sông, số nhà 26*)

HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và bán cả bàn ghế, tủ bằng lim, bằng gụ. Lại có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI

Kính-cáo.

CHANSON & THIBAULT

58, Rue Paul Bert, Hanoi

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới và rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ-sinh.

Bản hiệu mới có thứ mở « ÉMAILLINE » để lau đĩa hát rất tốt mới ông là Quế tế. Hay kính cáo.

2059

Xe nhà và xe cho thuê

POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS

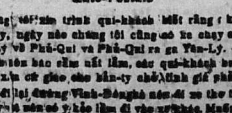
Société Fse de Transports — Hanoi

7, Boulevard Bobillot, 7.

Telephone N° 73

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

Công-Ty chúng tôi xin trình quí-khách biết rằng : kể từ tháng năm tháng giêng tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên-Lý về Phố-Nọi và Phố-Nọi ra ga Yên-Lý. — Ở Phố-Nọi có 2 phiên chạy. Muốn biết bao nhiêu nhất lần, các quí-khách buôn bán ở đây đã lọi có bảng-đồng giá xin cứ giao cho bản-ty chở đến giá phải chăng.

Các quí-khách đi lại đường Vinh-Bến-thủy nên đi xe thơ thì được sẵn thận hơn, nhưng khi đi xe ô-tô có ý báo hẳn đi cho rõ-ràng. Muốn khỏi sự lầm lẫy, xin liệt qui khách đánh giây thép trước cho bản-ty, khi nhà ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ-Bến thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lý garai — mà đường Vinh-Bến-thủy thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Bến-thủy.

2018

Các bệnh bóng, thổ, chuột rút, đau dạ dầy, vân vân... dùng thuốc :

POUDRE SAINT ANDRÉ

Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.

Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.

Giá bán : 0$85

Ở Bắc-kỳ có gởi bán tại

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

58, phố Paul Bert, trước cửa hiệu Gò-đa có hộ Hoàn-kiếm trông sang

Do Võ Phi Hùng Cựu Hồ Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)